

Wspomnienie
wygłoszone przez Dziekana WNB na ceremonii pogrzebowej

Prof. dr hab. Aleksandra SAMECKA-CYMERMAN
(13 VII 1955 – 28 V 2023)

Kierownik Zakładu Ekologii, Biogeochemii i Ochrony Środowiska
Wydział Nauk Biologicznych UWr
ul. Kanonia 6/8, 50-328 Wrocław

PRZEBIEG PRACY ZAWODOWEJ

1. Dziedzina: nauki ścisłe i przyrodnicze.
2. Dyscyplina: nauki biologiczne.
3. Specjalność: botanika, ekologia roślin, ochrona środowiska przyrodniczego.
4. **1979** – uzyskanie tytułu magistra biologii na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego.
Praca: Samecka A. Ekologia *Calliergon giganteum* (Schimp.) Kindb.
5. 1979 do 1980 praca w Zakładzie Toksykologii Akademii Medycznej we Wrocławiu.
6. **1980 - 1984** – doktorant w Zakładzie Ekologii i Ochrony Przyrody Instytutu Botaniki Uniwersytetu Wrocławskiego .
Praca: Samecka-Cymerman A. Ekologia wybranych gatunków mchów wodnych i ich wrażliwość na fenol i glikol etylenowy. Wrocław, 1983 (praca wykonana pod kierunkiem Doc. Dr hab. Jana Sarosięka w Zakładzie Ekologii i Ochrony Przyrody Instytutu Botaniki).
7. 1984 - uzyskanie stopnia naukowego doktora nauk przyrodniczych na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego.
8. 1984 – 1987 – starszy asystent w Zakładzie Ekologii i Ochrony Przyrody Instytutu Botaniki. Uniwersytetu Wrocławskiego.
9. 1987 – 1997 – adiunkt w Zakładzie Ekologii i Ochrony Przyrody Instytutu Botaniki Uniwersytetu Wrocławskiego.
10. **1994** - uzyskanie stopnia naukowego doktora habilitowanego.
Monografia: Samecka-Cymerman A. 1994. Biogeochemiczna ekologia *Scapania undulata* (L.) Dum. w Sudetach. Acta Universitatis Wratislaviensis. Prace Botaniczne No 1600, pp. 68.
11. **1997** - mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego na Uniwersytecie Wrocławskim.
12. 1998 – 2002 Kierownik Studium Doktoranckiego Biologii Środowiskowej Uniwersytetu Wrocławskiego.
13. 1999 r. Kierownik Zakładu Ekologii i Ochrony Przyrody Instytutu Botaniki Uniwersytetu Wrocławskiego, a od 2006 Zakładu Ekologii Biogeochemii i Ochrony Środowiska.
14. **2002** - uzyskanie tytułu naukowego Profesora postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 9 grudnia 2002 roku nr 115-12-02, na wniosek Centralnej Komisji Do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych.
15. **2006** uzyskanie tytułu naukowego Profesora zwyczajnego.

I. Działalność naukowa

Dorobek naukowy stanowią, w głównej mierze prace z zakresu ekologii roślin. Tematyka badań skupia się wokół zagadnień dotyczących wpływu właściwości chemicznych podłoża na rośliny, biogeochemii i bioindykacji.

Całkowity dorobek naukowy obejmuje 130 publikacji naukowych, w tym 1 monografia i 15 komunikatów w materiałach konferencyjnych.

Brała udział w 11 konferencjach naukowych krajowych i międzynarodowych.

Prowadzone przez Panią Profesor badania mają znaczenie praktyczne i są podstawą efektywnych działań w zakresie ochrony środowiska, np.

- określiła zakres tolerancji wybranych gatunków mszaków na toksyczne pierwiastki- fluor, bar, nikiel i rtęć, oraz udowodniła, że biorą one aktywny udział w samooczyszczaniu wody.

- ustaliła wartości tła dla poziomu metali ciężkich w mszakach pochodzących z terenów niezanieczyszczonych w skali europejskiej. Są to tak zwane “chemical fingerprints of plants”; wyniki niezbędne dla przewidywania kierunków zmian w ekosystemach znajdujących się pod wpływem skażeń chemicznych;

- wykazała możliwość wykorzystanie mszaków wodnych w poszukiwaniach biogeochemicznych złóż arsenu i złóż polimetalicznych;

- udowodniła, że mchy transplantowane są bardziej przydatne w kontroli skażenia środowiska w porównaniu z mchami rodzimymi, ponieważ te ostatnie adaptują się do lokalnych warunków i wskazują zaniżony poziom zanieczyszczenia; są to wyniki o podstawowym znaczeniu dla bioindykacji.

II. Działalność dydaktyczna

Problematyka zajęć dydaktycznych Pani Profesor skupiała się wokół szeroko pojętej tematyki ekologicznej, jak: ekologia, hydrobiologia, biogeochemia.

Wykłady (5):

Podstawy ekologii,
Ekologia ogólna,
Hydrobiologia,
Biogeochemia,
Podstawy biogeochemii.

Seminaria (2): seminaria magisterskie i doktoranckie.

Na kierunkach: Biologia, Zarządzanie Środowiskiem Przyrodniczym, Mikrobiologia oraz specjalności Ekologia i Różnorodność Biologiczna dla studentów studiów stacjonarnych, zaocznych oraz doktorantów.

III. Kształcenie młodej kadry

Była promotorem **97 prac magisterskich** i opiekunem **33 licencjatów** na kierunkach Biologia oraz Ochrona Środowiska.

Wypromowała **12 doktorów**.

Wykonała **46 recenzji prac magisterskich**, **13 recenzji prac doktorskich** i **3 recenzje habilitacyjne**

IV. Działalność organizacyjna

Od 1998 do 2002 r. pełniła funkcję kierownika Studium Doktoranckiego Biologii Środowiskowej. Od 1999 r. do chwili obecnej kierowała Zakładem Ekologii, Biogeochemii i Ochrony Środowiska oraz była członkiem Rady Naukowej Instytutu Biologii Roślin i Komisji ds. Przewodów Doktorskich w Instytucie Biologii Roślin i Katedrze Antropologii. Była członkiem Rady Wydziału Nauk Biologicznych i Rady Dyscypliny Nauki Biologiczne. Od 1993 należała do Polskiego Towarzystwa Hydrobiologicznego i Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. M. Kopernika.

Współpraca z zagranicą

W zakresie badań naukowych i pracy dydaktycznej współpracowała z:

1. Radboud University Nijmegen, Institute for Water and Wetland Research, Department of Environmental Science, **Holandia**, od 1990 roku.
2. Uniwersytet Masaryka w Brnie, Research Centre for Toxic Compounds in the Environment, **Czechy**, od 2011 roku.
3. West Australian Biogeochemistry Centre, John de Laeter Centre of Mass Spectrometry, School of Plant Biology, The University of Western Australia, **Australia**, od 2011 roku.
4. Icelandic Institute of Natural History, Akureyri, **Islandia**, od 2019.

W ramach współpracy z zagranicą prowadziła badania naukowe, których efektem były publikacje naukowe, wystąpienia na konferencjach oraz wymiana doktorantów.

Ponad to, w ramach **wyjazdów zagranicznych** przebywała w laboratoriach: Orlean BRGM (Francja) i Laboratory of Aquatic Ecology and Biogeology Katolickiego Uniwersytetu w Nijmegen (Holandia) w ramach grantu TEMPUS. W latach 1991-2003 coroczne dwutygodniowe pobyty w Laboratory of Aquatic Ecology (Uniwersytetu w Nijmegen) połączone z wyjazdami terenowymi w celu zebrania prób do badań: masyw Mont Blanc (Szwajcaria), Masyw Centralny (Francja), obszar źródłowy rzeki Ebro w Hiszpanii, Erzgebirge i Alpy Bawarskie (Niemcy), Wysokie Tury (Austria), Nijmegen (Holandia) i Alpy (Szwajcaria).

Członkostwo i funkcja w czasopiśmie: Associate Editor w **komitecie redakcyjnym Acta Societatis Botanicorum Poloniae**.

W 2016 roku Prof. Aleksandra Samecka-Cymerman została powołana na członka Zespołu Ekspertów oceniających wnioski w konkursach **NCN 2016 Opus 11, Preludium 11, Sonata 11 w panelu tematycznym NZ8 – Podstawy wiedzy o życiu na poziomie środowiskowym**

Recenzje wydawnicze wykonane na prośbę redakcji czasopism z listy filadelfijskiej:

- ponad 50, w tym tak renomowanych, jak: Chemosphere, Ecological Indicators, Aquatic Botany i Environmental Pollution.

Pani Profesor była nie tylko naukowczynią, szefową zespołu – była także dobrym, cichym i skromnym człowiekiem, osobą o pokojowym nastawieniu, z zawsze ciepłym, serdecznym uśmiechem na ustach. Taką Ją zapamiętam(y). Będziemy pamiętać!

Z wyrazami głębokiego smutku i szacunku

Dr hab. inż. Marcin KADEJ, prof. UWr

Dziekan WNB

Wrocław, 6 VI 2023